

*Dzintarzemītes krastus mūžam sargāt,
mieru un drošību mīļajiem gādāt, –*

Roņa krustmātes Judītes Andersones
kundzes novēlējums, zemūdeni nolaižot ūdenī,
1926. gada jūlijā Nantē

UDK 359 (474.3)(091)+929

Le 228

Sastādītājs un redaktors	GAITIS GRŪTUPS
Redaktore	INDRA GORENKO
Bibliogrāfe	DIANA PAUKŠĒNA
Datormaketētāja	KRISTĪNE KRĒSLIŅA

Fotogrāfijas no autora personiskā, kā arī a/s *Diena* un fotogrāfu:
MĀRAS BRAŠMANES, ULDA BRIEŽA, ANDRA KĻAVIŅA arhīva

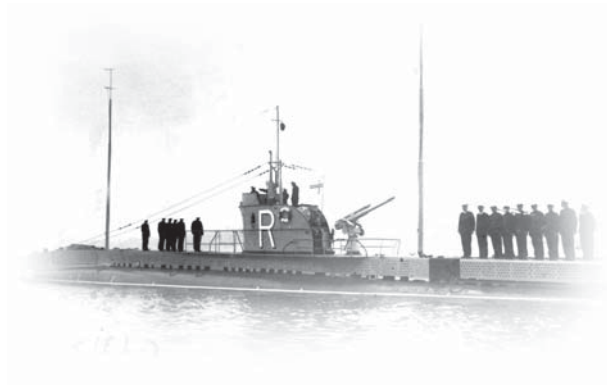
© HUGO LEGZDIŅŠ, 2002

© Latvijas mutvārdu vēstures pētnieku asociācija *DZĪVESSTĀSTS*, 2002

ISBN 9984 – 9599 – 0 – 2

Hugo Legzdinš

RONIS –
MANA BŪDĪŅA UN PILS

2002
Rīga

Grāmatas izdošanu atbalsta:

Latvijas Jūras spēki
Latvijas Republikas Aizsardzības ministrija
Ventspils Brīvostas pārvalde
Rīgas Brīvostas pārvalde
A/s Brīvais vilnis
Jūras tirdzniecības flotes fonds *Jūrnieks*
A/s Baltijas Tranzīta apdrošināšana
Francijas vēstniecība Latvijā

Cet ouvrage a été publié avec le soutien du Ministère français des Affaires Étrangères (DGCID) et le Centre Culturel français de Riga
Grāmata izdota ar Francijas Ārlietu ministrijas (DGCID) un Rīgas Francijas Kultūras centra atbalstu

Par atsaucību un līdzdalību grāmatas veidošanā personīgi pateicamies:
Ditai Podskočijai, Ilzei Bernsonai, Inārai Poriņai, Ivetai Skurstenei,
Gaidim Andrejam Zeibotam, Ģirtam Valdim Kristovskim, Antonam Vjateram, Imantam Sarmulim, Laimonim Plīrumam, Gintam Dandzbergam, Andrejam Zvaigzņem, Leonīdam Loginovam, Haraldam Apogam, Līgonim Krūmiņam

Hugo Legzdiņš 1940. gada pavasarī pirms okupācijas

ZEMŪDENES KOMANDIERA
DZĪVESSTĀSTS

No izdevēja

Hugo Legzdiņa personībai nevajag komentāru – to atrodam dzīvesstāstā.

Dzimis 1903. gada 7. decembrī. Dzīvojot intensīvu, aktīvu gara dzīvi, Hugo Legzdiņš atsaucas visam, ar ko jūtas saistīts. Viņš ir neatkarīgs, prasīgs pret sevi un citiem. Mūžā nav uzkrājis citu bagātību kā tikai to, kas, viņa vārdiem runājot – *ir no tīra zelta*. Viņam pieder stipras un pārbaudītas attiecības ar cilvēkiem, notikumiem, Latvijas vēsturi.

Pētniekiem sadarbojoties ar autoru, dzīvesstāsts pārtapa grāmatā.

Grāmata ir veltījums Latvijas Jūras spēku desmitgadei.

Tā sien mezglu starp Latvijas Jūras spēkiem un pirmās brīvvalsts kara floti. Viņš bija tai mācīts un audzināts, un joprojām apskaužamā atmiņa glabā ziņas par katru kuģi. Grāmata dalīta nodaļās atbilstoši autora mūža posmiem.

Atmiņu apjomu raksturo arī personu rādītājs. Daudzus no tajā minētajiem autors iepazinis Francijā, arī Zviedrijā. Pats galvenais, ka grāmatā sastopam Latvijas pirmo un vienīgo zemūdeņu apkalpes locekļus – ne tikai viņu vārdus, bet arī raksturus, rīcību. Viņš ir pēdējais no komandas un pārstāv to ar zemūdenes virsnieka cieņu un godu.

Tāpat kā autora personība, arī grāmata tapšanas gaitā apvienojusi cilvēkus no atšķirīgām specialitātēm un darbības jomām. Esam pateicīgi Latvijas Zinātņu akadēmijas prezidentam akadēmiķim Jānim Stradiņam par ieteikumu Hugo Legzdiņa dzīvesstāsta publicēšanai, Latvijas Kultūrkapitāla fondam par atbalstu manuskripta izstrādāšanai, admirālim G. A. Zeibotam par izpratni un līdzdalību, Latvijas Jūras spēkiem, abām Latvijas lielajām ostām – Ventspils un Rīgas brīvastām – par atsaucību, kas pamatos radīja priekšnoteikumus grāmatas izdošanai. Viņiem veltīta informatīva reklāmas lapa grāmatas beigās.

Kā Hugo Legzdiņa personības izaugsmē, tā atmiņās nozīmīga vieta ir Francijai un saskarsmei ar šīs valsts pārstāvjiem līdz pat šai dienai.

Pateicoties Francijas vēstniecībai Rīgā, gūts atbalsts arī grāmatai un palīdzība franču īpašvārdu rakstībā.

Dzīvesstāsts runā konkrēti – laiku zīmēs, atmiņu gaišumā – no puikas gados iebrauktām ceļa grambām līdz kuģubūvētavai Nantē, franču jūrnieru dziesmām, pirmajai Latvijas zemūdenei *Ronis*... Tajā skarta visvārīgākā un svarīgākā vēstures daļa, kas iesniedzas šodienā un veido to pēc savas sejas – kontrastos un līdzībās.

Vēsture smagi piemeklēja vairākkārt: 1919. gadā viņš zaudē tēvu, 1940. gadā okupē neatkarīgo Latviju un 1941. gadā uzlidojumā Pļaviņu stacijai smagi ievaino sievu. Cīņā par sava vistuvākā cilvēka dzīvību viņš uzvar. Uzvar mīlestība, kas Legzdiņu laulātam pārim ļauj piedzīvot kāzu 60. jubileju.

Retais, neikdienišķais dzīvesstāstā savijies ar dienu ritumā pierasto, tāpat kā lieli un mazi notikumi – valsts un cilvēka dzīvē. Tā ir grāmatas būtība – stāsts par Latvijas flotes, militārās aizsardzības vēsturi un cilvēka dzīves ceļu. Tieši tādā veidā, kā to grib un spēj aprakstīt pats ceļa gājējs, vēstures pieredzētājs. Bez uzspiestiem motīviem, interpretācijām un kanoniem. Hugo Legzdiņam ir pašam savs motīvs, un, lasot lappusi pēc lappuses, to sev atklāsit.

Dzīvesstāstā ietvertā pieredze mūs ietekmē bez starpniekiem. Ceram, ka grāmata pēc izlasīšanas arī jūsos kaut ko mainīs, jo būsit guvuši jaunu pieredzi.

Māra Zirņīte,

Latvijas mutvārdu vēstures pētnieku asociācijas
Dzīvesstāsts valdes priekšsēdētāja

Ievadvārdi

Apsolot uzrakstīt ievadvārdus šai atmiņu grāmatai, nebiju iedomājies, cik tas būs grūti. Sākumā likās, ka varēšu pateikt dažus vārdus par mūsu valsts smago vēsturi, izkropļotajiem cilvēku likteņiem... Vēl pievienotu visiem zināmo patiesību par nepieciešamību zināt savu vēsturi. Un tad sekotu atziņa: “Nav nākotnes tautai, kura nezina savu pagātni.” Gribēju bilst arī dažus vārdus par militāro jomu: Latvijas armijas tapšanu, kara flotes izveidi, par mūsu pirmajiem admirāļiem A. Keizerlingu un T. Spādi. Tad mana misija it kā būtu pabeigta.

Tomēr, iepazīstoties ar visu apkopoto materiālu, biju spiests mainīt savu nodomu. Šī nav vienkārša atmiņu grāmata par cilvēka mūžā redzēto, paveikto, sasniegto. Atmiņu pavediens iestiepjas divos gadsimtos. Redzēti dažādi cilvēki, viņu darbošanās tālaika apstākļos. Grāmata pati par sevi rosina apgūt dažādas zinības. To apliecina gan Igates zēna gaitu atmiņas, gan turpmākās H. Legzdiņa dzīves epizodes.

Uzrakstītājā es redzu H. Legzdiņa pastāvīgo un neapturamo kāri mācīties un vēlēšanos mācīt citus. Šķiet, ka to varētu apgalvot ikviens, kurš pazīst šo ārkārtīgi inteliģento un profesionālo cilvēku. Varētu teikt, ka viss viņa mūžs vadīts pilnveidojoties.

Grāmata būs interesanta lasāmviela mūsu laikabiedriem. Vienkāršā veidā stāstītais ļauj ieskatīties dažādos Latvijas vēstures posmos, un galvenais ir tas, ka autors ne tikai saskāries ar mūsu valsts aizsardzības sistēmas un armijas izveidošanu, bet pats personīgi tajā piedalījies.

Manuprāt, tas ir vērtīgs izziņas materiāls arī vēsturniekiem. Okupācijas gadi darījuši savu, un mums nemaz nav tik daudz šādu atmiņu stāstu. Lasot tos, rodas iespējas salīdzināt, kas bija kādreiz un ko mēs darām šodien. Vai tam ir kāda kopsakarība, un kā to varam iezīmēt.

Latvijas jūras kara flote, tāpat kā Latvijas armija, dzima Brīvības cīņu liesmās. To galvenais uzdevums bija valsts aizsardzība un starptautiskā prestiža stiprināšana. Ikgadējās kuģu vizītes ārzemēs un biežās ārvalstu kuģu vizītes sekmēja jaunās suverēnās valsts starptautiskos kontaktus, citu zemju pilsoņu iepazīšanu un iepazīstināšanu ar savu valsti.

Tagad, pēc neatkarības atjaunošanas, Latvijas Jūras spēki un to personālsastāvs turpina šo svarīgo uzdevumu. Nozīmīgi ir ātri un stabili iekļauties Eiropas drošības struktūrās un izveidot mūsu laikmeta prasībām atbilstošu valsts aizsardzības sistēmu. Svarīgs solis ir Baltijas valstu savstarpējā sadarbība, BALTRON* projekta realizācija. Piedalīšanās starptautiskajās mācībās un oficiālas kuģu vizītes citu valstu ostās ir kļuvusi par jūrnieku ikdienu. Latvijas Jūras spēku personāls ar savu profesionalitāti ir iemantojis autoritāti un kolēģu uzticību.

H. Legzdiņa virsnieka karjera vēlreiz apstiprina sen zināmo patiesību, cik svarīgi ir ievērot ciklu: dienests – mācības – dienests – mācības... Arī tagad aizsardzības koncepcijas, starptautiskās sadarbības un valstu kooperācijas priekšnoteikums lielā mērā ir nākamo speciālistu, sevišķi virsnieku, sagatavošana. Tam nepieciešama attiecīga stratēģija, un man ir prieks, ka 2001. gadā beidzot ir apstiprināta mūsdienu prasībām atbilstoša stratēģija. Varētu rasties jautājums, kāpēc tam bija vajadzīgi desmit gadi?

Šis jautājums sabalsojas ar H. Legzdiņa kunga atmiņām par to, ka jau 1924. un 1925. gadā Latvija valsts atzina par nepieciešamu īstenot bruņoto spēku attīstības programmu – divu zemūdeņu un divu mīnu traleru būvēšanu Francijā. Tolaik, kad valsts tikai sāka savu attīstību un, tāpat kā tagad, tai nebija lieku līdzekļu. Jā, tas vienmēr ir bijis grūts uzdevums valsts politiskajai vadībai – noteikt prioritātes un spert pirmos nepieciešamos praktiskos soļus.

Veicot dziļāku analīzi par tālaika riskiem un draudiem, jāatzīst – tolaik bija intensīvāk jādomā tieši par valsts pastāvēšanas nodrošināšanas militāro komponentu. Pēc izkarotās neatkarības militārā aizsardzība bija prioritāte. Tolaik aizsardzības sistēmu valsts veidoja vienas vienatnē.

Tieši šajā apstākļi redzamas atšķirības. Mūsdienās, par galveno ilgtermiņa attīstības mērķi nosakot iestāšanos Eiropas Savienībā un NATO, valsts politiskā vadība var likt citus akcentus. Tas nenozīmē, ka valsts aizsardzībai noteikta zemāka loma, nekādā gadījumā ne. Tomēr jaunā situācija pēc aukstā kara beigām ir pavērusi plašas starptautiskās sadarbības iespējas arī valstu aizsardzības jomā. Šodien tas ļauj vairāk rūpju veltīt citiem svarīgiem virzieniem, piemēram, medicīnai, zinātnei. Vairāk nekā tolaik šodien domājam par kolektīvo aizsardzību, kas paver

* Baltijas valstu kopīgi izveidota karakuģu eskadra. – Red. pieb.

jaunas iespējas, tai skaitā, resursu sadalē. Tomēr kopumā gan tolaik, gan tagad visi procesi ir saistīti ar vispārējām attīstības likumsakarībām.

Pēdējās desmitgades laikā pilnībā atjaunoti un nostiprināti Latvijas Jūras spēki. Ceru, ka atmiņu autoram par to sevišķs prieks. Latvijas kara flote pirms Padomju Savienības okupācijas bija tautas lepnums. Jauna, tam laikam ļoti moderna tehnika, profesionāli sagatavoti instruktori un virsnieki godam pārstāvēja savu valsti atbildīgos pasākumos, par kuriem stāstīts arī šajā grāmatā. Šī labā tradīcija tiek turpināta mūsdienās. Kaut gan līdz šim nav uzbūvēts neviens jauns kuģis, visi gatavībā esošie ir aprīkoti ar mūsdienīgu tehniku. Liepājā izveidots mācību centrs. Ūdenslīdēju skola gatavo speciālistus visām Baltijas valstīm. Šī attīstība turpinās soli pa solim, un savu artavu tajā ieguldījis arī H. Legzdiņš. Viņš bija klāt visos atjaunoto Jūras spēku attīstības posmos – mēs vienmēr jutām viņa prasīgumu, saņēmām padomus, kas balstīti viņa interesantajā un ilgajā pieredzē. To apliecina ikviena grāmatas lappuse. Sevišķi spilgta ilustrācija tam ir epizodes par vācu zemūdeņu apmeklēšanu, kad vācu virsnieki ne vienmēr un uzreiz varēja atbildēt uz H. Legzdiņa profesionāli uzdotajiem jautājumiem. Neskatoties uz saviem 98 dzīves gadiem, viņš ir garā možs, enerģijas pilns, dzīvi seko līdzī notikumiem Latvijas politiskajā dzīvē, valsts aizsardzībā un sevišķi Jūras spēkos – sava mūža mīlestībai.

Gribētu pateikties autoram par grāmatas sagatavošanu. Tā var kļūt par Latvijas vēstures īso kursu, kuru lasot varēs uzzināt daudz interesanta par aizgājušo laiku. Līdzīgi kā J. Jaunsudrabiņa darbos, arī šajā grāmatā lasītājs gūs priekšstatu par tā laika dzīvi un notikumiem. Vecākās paaudzes cilvēki šajos stāstos ieraudzīs arī sevi, bet jaunākie – iepazīs savus priekšgājējus dažādās dzīves situācijās, uzkrās tik nepieciešamo dzīves pieredzi.

Par galveno darbības objektu grāmatā ir izvēlēta Latvijas jūras kara flote, uzmanība veltīta tās apkalpojošam personālam, galvenokārt virsniekiem un instruktoriem. Tālaika pieredze ir un būs aktuāla vienmēr, kamēr vien valstij būs vajadzīgi uzticami, izglītoti, patriotiski noskaņoti karavīri, kas spējīgi gan aizstāvēt Dzimteni, gan priecēt valsts pilsoņus ar savu stāju. Svarīgi tas ir tagad, kad atjaunotā valsts daudz dara speciālistu – profesionāļu sagatavošanā.

Paldies visiem, kas piedalījās grāmatas tapšanā!

Admirālis Gaidis Andrejs Zeibots

Latvijas valsts kara flote 1919.–1940.

Nozīmīga jaundibinātās Latvijas valsts sastāvdaļa bija kara flote, taču līdz pat 1926. gadam tajā atradās tikai viens vienīgs karakuģis – *Virsaitis*. Tas bija būvēts 1917. gadā Vācijā un paredzēts mīnu izlikšanai. Pirmā pasaules kara beigās kuģis uzskrēja uz mīnas netālu no Bolderājas. 1921. gadā to izcēla, izvilka uz stāpelēm, izremontēja un ieskaitīja Latvijas kara flotē. Būdam Rīgas Valsts tehnikuma audzēknis (1919.–1924.), reiz biju ekskursijā uz Bolderājas kuģu remonta rūpnīcu. *Virsaiti* tur remontēja. Cik atceros, tā pakalģals izskatījās saārdīts. Trīsdesmitajos gados, kad kuģis jau vairākkārt bija pārbūvēts, uz tā stāvēja divi 83 mm lielgabali. Viens atradās uz priekšējā klāja, otrs – uz pakalģejā klāja virslūkas, zem kuras bija flotes komandiera kajīte. Vēl vienu lielgabalu novietoja uz kreisā borta. Tas bija paredzēts pretgaisa aizsardzībai un salutēšanai. *Virsaiša* ūdens izspaisds – 580 tonnas, garums – 57 metri, platums – 7 metri, ieigrime – 2,7 metri, mašīnu jauda – 1800 zirgspēku, kurināmais – ogles (tās varēja uzņemt 120 tonnas). Maksimālais ātrums – 17 mezgli jeb 30 kilometru stundā, kuģa darbības rādiuss – 3700 kilometru. Komandas dzīvojamās telpas atradās priekšā zem paaugstinātā klāja. *Virsaiti* apkalpoja pieci virsnieki, 61 instruktors un matrozis. Lielgabali tika iegādāti *Škodas* rūpnīcā. Vispār Latvijai bija ļoti labas attiecības ar Čehoslovākiju. Turp uz kara skolām un arī Kara akadēmiju tika sūtīti mūsu kājnieku un artilērijas virsnieki.

Pirmais kara flotes komandieris admirālis Arčibalds Keizerlings ļoti daudz darīja flotes izveidošanā un nostiprināšanā. Saskaņā ar tā laika speciālistu viedokli Latvijas aizsardzībai pirmām kārtām bija nepieciešami mīnu licēji kuģi. Mēs flotē tos saucām vienkārši par traleriem, jo to uzdevums bija ne tikai izlikt mīnas, bet arī tās atrast (gadījumā, ja pretinieks būtu mīnējis mūsu ūdeņus). Zemūdenes atšķirībā no mīnām bija aktīvie ieroči. Tās bija vērstas pret iespējamo pretinieka desanta izcelšanu. Psiholoģiski ienaidnieka virsūdens karakuģi nekur vairs nevarēja justies droši, ka tos nepārsteigs mūsu zemūdenes.

1924. gada oktobrī Latvijas Kara ministrija parakstīja līgumu ar franču kuģu būvētavām Havrā un Nantē par divu zemūdeņu būvi 6,5 miljonu latu kopvērtībā un divu mīnu traleru – aizžogotāju būvi 1,5

miljonu latu kopvērtībā. Par zemūdenēm jāpiebilst, ka abas tās būvēja pēc viena projekta, kura izstrādāšanā piedalījās arī latviešu inženieri. Zemūdeņu ūdens izspaisds virs ūdens – 395 tonnas, zem ūdens – 524 tonnas, garums – 55,75 metri, platums – 4,8 metri. Iegrime virsūdens stāvoklī, rēķinot līdz ķīļa apakšai, – 3,9 metri. Mašīnu jauda diviem dīzeļiem, ko izmantoja virsūdens gājienos, kopā – 1300 zirgspēku, un diviem elektromotoriem, ko izmantoja zemūdens pārgājienos, kopā – 700 zirgspēku. Ātrums virs ūdens – līdz 17,5 mezglēm, zem ūdens – līdz 9 mezglēm. Darbības rādiuss virs ūdens (pie ātruma 10 mezglī) – 3600 kilometru, zem ūdens (pie ātruma 9 mezglī) – 155 kilometri. Ienires maksimālais dziļums – 51 metrs.

Bruņojumā bija viens 75 milimetru zenītlielgabals, divas *Lewis* tipa patšautenes, seši torpēdu aparāti 450 milimetru torpēdām. Katram jūrniekam bija arī sava šautene, parasti angļu *Ross-Enfield* markas, tāpat kā mūsu armijā. Uz katras zemūdenes skaitījās 28 vīru komanda, kurā bija trīs virsnieki un trīs virsniekvietnieki.

Arī mīnu tralerus *Imanta* un *Viesturs* būvēja Francijā. Pirmo – Nantē, otru – Havrā. Šo kuģu raksturojums: ūdensizspaisds – 256 tonnas, garums – 48,8 metri, platums – 6,5 metri, iegrime – 1,5 metri, mašīnu jauda – 750 zirgspēku, maksimālais ātrums – 14 mezglī, darbības rādiuss (pie ātruma 11 mezglī) – 2000 kilometru. Bruņojumā – viens 75 milimetru zenītlielgabals un četras patšautenes.

Latvijas kara flotē atradās arī vairāki civilie kuģi, jahtas un motorlaivas, kas bija pielāgoti militārām vajadzībām. Piemēram, hidrogrāfijas kuģis *Hidrogrāfs* (būvēts 1918. gadā Vācijā, ūdensizspaisds – 600 tonnu, ātrums – 10 mezglī, apkalpe – 15 vīri). Kaut gan kuģi apkalpoja privātie jūrnieki, tas bija apbruņots. Starptautiskie likumi prasīja, lai Latvijas teritoriālajos ūdeņos būtu ierīkotas nepieciešamās navigācijas zīmes: bojas, stoderes, ugunskuģi* u. tml. Šo zīmju uzraudzību veica tvaikonis *Hidrogrāfs*. Mēs lietojām savas jūras kartes, ko izgatavoja Rīgā Mantnieka tipogrāfija, turklāt ar tādu precizitāti, kādas Padomju Savienībā nebija pat 1985. gadā izdotajām kartēm.

Vēl jāpiebilst par ledlauzi *Krišjānis Valdemārs*. Ja Igaunijai un Somijai palika mantojumā daži bijušās Krievijas impērijas ledlauži, tad Latvijai no tā netika nekas. Šis jautājums bija ļoti aktuāls, tāpēc jau 1925. gadā ierindā stājās *Krišjānis Valdemārs*, ko būvēja Anglijā pēc mūsu

* Peldošās bākas. – Red. pieb.

projekta. Kuģa ūdensizspaidis – 2250 tonnu, divu ar ogleņiem kurināmu tvaika mašīnu kopējā jauda – 5500 zirgspēku, divas dzenskrūves – viena priekšgalā, otra – pakalgalā. Ledlauzi izmantoja arī kā Valsts prezidenta jahtu. Izskats tam šķita ļoti cienīgs, sevišķi, kad mastā tika uzvilks Valsts prezidenta standarts. Savādi, bet atsevišķas jūras jahtas prezidentam nebija.

Kara flotes komandiera rīcībā bija arī jūras aviācija ar bāzes vietu Liepājā. Kā ūdens aerodroms tika izmantots Liepājas ostas plašais reids, kur molu aizsegā hidroplāni varēja pacelties un nolaisties neatkarīgi no laika apstākļiem. Jūras aviācija sastāvēja no divām eskadriļām (pa deviņiem hidroplāniem katrā). Tās bija domātas gan kā iznīcinātāji, gan izlūkošanai. Visas jūras lidmašīnas bija ārzemju. Sauszemes vajadzībām lidmašīnas būvēja arī Rīgā un Liepājas kara ostas darbnīcās. Apmācības nolūkos aviācija un flote rīkoja kopīgus manevrus Baltijas jūrā un Rīgas līcī. Atceros, ka viena lidmašīnu grupa bez karakuģu līdzdalības lidoja uz Angliju un nosēdās arī Francijas piekrastē.

Bija arī kopīgi manevri ar Igaunijas floti un aviāciju. Igauniem flotē bija divi mīnu licēji, trīs mīnu traleri, astoņas lielgaballaivas un viena torpēdlaiva. 1937. gadā mūsu ziemeļu kaimiņam stājās ierindā arī divas Anglijā uzbūvētas zemūdenes – *Kalev* un *Lembit** (ūdensizspaidis 600 tonnu virs ūdens un 820 tonnu zem ūdens). Tajā pašā laikā igauņi pasūtīja trīs zemūdenes Somijā un Tallinā sāka būvēt četras torpēdu ātrlaivas. Arī Latvijai bija paredzēts iegādāties vēl divas zemūdenes ar lielāku tonnāžu.

Dienvidu kaimiņam Lietuvai, kurai bija ļoti īsa jūras robeža, bruņojumā atradās viens patruļkuģis *Antanas Smetona*, būvēts 1917. gadā Vācijā kā mīnu traleris, tieši tāds kā mūsu *Virsaitis*.

Izvēršot ciešu sadarbību, pirmām kārtām ar Igauniju, Baltijas valstīm tomēr bija ar ko aizsargāt savus krastus un ostas.

* Zemūdene *Lembit* mūsdienās ir apskatāma Igaunijas jūras muzejā pie Olimpiskā burāšanas centra Piritā. – Red. pieb.

Izraksts no Latvijas Republikas Centrālā valsts vēstures arhīva

Hugo Legzdiņš Roberta d.

Dzimis 1903. gada 7. septembrī Rīgas apriņķa Vidrižu pagastā. Iesaukts obligātajā kara dienestā no Rīgas kara apriņķa priekšnieka un iedalīts Elektrotehniskajā divizionā ar izdienu no 1925. gada 1. marta. 1925. gada 5. septembrī paaugstināts par dižkareivi. 1926. gada 17. martā paaugstināts par kaprāli.

Ar 1926. gada 25. marta pavēli pārvietots uz Jūras krastu aizsardzības eskadru. Ar 1926. gada 6. maija pavēli pārvietots uz Zemūdeņu divizionu. 1926. gada 1. septembrī pārskaitīts virsdienestā. 1927. gada 5. jūnijā paaugstināts par seržantu radiotelegrāfistu. 1930. gada 20. februārī pārvietots uz Mīnu divizionu. 1928./1929. un 1929./1930. mācību gados apmeklējis Krišjāņa Valdemāra jūrskolu un 1930. gadā beidzis pilnu kursu. 1930. gadā paaugstināts par virsniekvietnieku radiotelegrāfistu. Kā ieguvis attiecīgu izglītību un specialitāti ar Valsts prezidenta pavēli armijai un flotei Nr.90 no 1930. gada paaugstināts par leitnantu ar izdienu no 1930. gada 18. novembra un ieskaitīts Mīnu divizionā. 1930. gada 19. novembrī piekomandēts k/k "Virsaitis". 1931. gada 17. februārī piekomandēts jaunmatrožu komandai kā vada komandieris.

1931. gadā 22. aprīlī pārvietots no Mīnu divizona uz Zemūdeņu divizionu un ar 1931. gada 2. maiju izslēgts no Mīnu divizona sastāva un virsnieku sarakstiem.

No 1931. gada 2. maija piekomandēts k/k "Virsaitis" un no tā paša datuma nozīmēts uz zemūdenes "Ronis" sargvirsnieka vietu.

1933. gada 18. novembrī paaugstināts par virsleitnantu.

1934. gada 27. jūnijā iecelts par Liepājas garnizona baznīcas valdes locekli.

1935. gada oktobrī komandēts uz Franciju, sakarā ar ko 1935. gada ...

Šajā vietā arhīva izziņa izbeidzas. Kur palicis dienesta gaitas apraksta turpinājums, nav skaidrs. Zināms, ka līdzīgas nepilnības ir arī citu virsnieku arhīvā glabātajos dienesta gaitu aprakstos.

Turpmāko vēstī pašā zemūdēns komandiera dzīvesstāsts.